

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre 1 ft. 50 kr.
 A lap szellemi részét
 illető küldemények a
 szerkesztőnek, anyagiak
 a laptulajdonosnak kül-
 dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyitótér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minder hirdetésnél
 30 kr.
 A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvnyomdá-
 jában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Zombor, 1892. aug. 15.

Nyaranta sosem lehet bizonyos az emberiség az iránt, hogy föl nem keresi őt Európa egyik-másik vidékén a kolera, ez az ellenállhatatlan erővel pusztító nyavalya. S ha föl-fölüti a fejét itt-ott, széthordja a villám a veszedelem hírét a világ minden tájára és a hatóságok lázas munkával látnak hozzá ahhoz a nagy munkához, amelynek célja elrontani az utját ennek a hivatlan vendég látogatásának.

Tömérdek munkát igényel a védekezés, és bizony nem csekély anyagi áldozatokba is kerül az. De nem szabad sajnálnunk sem egyiket, sem a másikat, az emberiségnek s az államoknak célja kívánja, hogy a nagy pusztításnak eleje vétessek.

Idejekorán hozzálatni az óvintézkedések megtételéhez: ehhez is elég éles tapintat, buzgó-ság és kötelességtudás kell; a kellő intenzív-tással foganatosítani a szükséges intézkedéseket: ehhez meg erély és kitartás szükséges.

Nálunk — most már megnyugvással vehetjük tudomásul — tul vagyunk a védekezés legfontosabb lépésein, a kezdet első, de nehéz teendőin.

Tekintsünk csak a hozzánk legközelebb eső tényekre. Tudjuk, hogy a megye főorvosa és — nagy lévén a megye területe és sürgős az ügy — kiegészítőül mellette a zombori járás orvosa sorra járják a megye minden egyes községét, megfigyelik mindenütt a legaprólékosabb dolgokat is és mindenre kiterjedő jegyzőkönyvekben konstatálják az eddigi intézkedéseket, az ezekben előforduló esetleges hézagokat és a netán szükségessé váló rendelkezéseket. Hogy a megye emez intézkedése a kellő eréllyel vitetik keresztül s a kellő eredményre vezet, azt tapasztalhatjuk, ha figyelemmel kísérjük az eddigi lépéseket. Ugy hogy a megye egész területén a legpéldásabb köztisztasági állapotok várhatók most már és — a mit ne adjon a mindenható — az esetleges veszedelem idején mindenütt készen vagyunk a legrosszabbra is, ki lévén jelölve a kolerabetegeknek a lakósságtól leendő teljes elszigetelésére szolgáló épületek is valahol a községen kívül. Szóval mindenre kiterjedő erélyes intézkedések vitetnek keresztül.

Hasonlóképp vagyunk a városok törvényhatóságaival is. A mily intézkedéseket látunk ott az alispán részéről, éppen olyanokat itt a polgár-

mesterek részéről. A védőintézkedések teljesen egyöntetűek és egyenlően kimerítők.

A midőn ezeket konstatáljuk, lehetetlen figyelmen kívül hagynunk ama tényt, amelyet egyesek a parlamentben is és azon kívül is oly szívesen nem vesznek észre, avagy ha észrevesznek is, a fölük már megszokott maliciával félremagyaráznak és azok alapján nagy passzióval szidalmazzzák a kormányt.

Az ellenzéki sajtó pl. mint ama kormány-ellenes faktorok organuma, sehogy sem akar tudomást szerezni arról a nagy munkáról, amelyet ebben az ügyben is pl. a belügyminisztertől kezdve lefelé a közigazgatás minden erre hivatott tényezője kifejtett; sehogy sem akarja belátni azt, hogy a veszedelem legelső hírére mily nagy odaadással láttak hozzá a gyors intézkedésekhez.

Arról egyáltalán nem is akarnak tudomást szerezni, hogy a kormány és közigazgatási hatóságok között összekötő kapcsolatot képező főispánok — akik szerintük csak kertescélokra valók — mily rendeletek végrehajtására utasítottak s hogy ezek a főispánok mily szigorúsággal és lelkiismeretességgel teljesítették a városokkal, a vármegyékkel s ez utóbbiak révén a legutolsó községekkel is a belügyminiszterium rendeletét.

De hát erre elvöltünk készülvél. Mert hiszen állandóan tapasztalhattuk eddig is, hogy az ellenzék, egyesek úgy, mint a sajtó, csak szidni tudja a kormányt és azok minden közegét, de dicsérni nem meri, mert ez az ellenzékieskedés fogalmával ellenkezik és ilyenkor inkább — az ő programjának megfelelő bölcseséggel — hallgat.

De lehetetlen ugyancsak ezuttal figyelmen kívül hagynunk ama körülményt is, mely szerint a közigazgatás apró való és megmérhetlen nagy képzelt hibáit minden ellenzéki tényező állandóan a belügyminiszterium, avagy az újabb tapasztalatok szerint éppen a belügyminiszter terhére rója. Mert hiszen kétségtelen, hogy vannak hibái is közigazgatásunknak, azért vette tervbe már előbb a kormány annak reformját, de hát nem rajta múltott, hogy azt keresztül nem vihette. Csak hogy mi történik akkor az ellenzékkel, ha a közigazgatás reformja csakugyan bekövetkezik s akkor nem lesz mit csépelnie!

A kormánnyal ily ellentétes lábbon álló faktoroktól nem csoda tehát — de azért nem mondjuk, hogy egyszersmind nem is bűn — miképp nem akarnak tudomást venni arról a mi a bel-

ügyminiszteriumtól ered. Hiszen ha kimondanák, illetőleg ki mernék mondani, hogy a miniszteriumnak intézkedése helyes, maguk és politikájuk alatt vágnák el a fát, ama politika alatt, melynek csak egy célja van: minden áron megbuktatni azt a Szapáryt, aki az ő frivól nyilatkozataik szerint, minden jóra képtelen.

Csak hogy szerencsére nincsen az ország sorsa az ő kezükbe letéve. Magyarország józan és becsületes közvéleménye nem engedí magát félrevezettetni s a midőn ítéletet mond a közigazgatás felett, tud különbséget tenni rendszer és rendszer között s meg tudja különböztetni, hogy a közigazgatás rosszabbából mennyi illeti a mai törvényes állapotokat s mennyi azoknak végrehajtóit. És tudják azt is, hogy a belügyminiszteriumban megvan nemcsak a jóindulat, akarat és erély, hanem van tehetség is, mely a mai közigazgatási állapotok között is tudja érvényesíteni magát.

Az igaz, hogy a belügyminiszterium nem szokta intézkedéseit nagy hangon világgá kürtölni. Ott csendes, de annál értékesebb munka folyik a falak között. Nem áhítoznak sem előleges, sem utólagos magasztalásokra, megelégszenek munkájuk sikerével, ami többet ér minden hangzatos reklámnál.

A képviselők fizetése. Tudvalevő, hogy a képviselők dotálásában változtatást terveznek. A belügyminiszteriumban — amint értesültünk — már előkészítés alatt áll az a törvényjavaslat, melynek értelmében a képviselők javadalmazása jövő évtől fogva napidíj helyett átalányösszegben lenne megállapítva. A törvényjavaslat kidolgozására Bezerédj Viktor miniszteri tanácsos kapott megbízatást. Tartalmának irányt szab a kormánynak az a megállapodása, melyet a miniszterelnök ki is fejtett volt a szabadelvű párt egyik értekezletén, hogy a leendő átalány legfeljebb némi kikerekítéssel megfeleljen az eddigi képviselői napidíjak maximumának. A napidíjak maximumát a képviselők a múlt évben buzták, midőn is teljes tizenegy hónapra kellett a háznak napidíjakat kiutalványoznia. Ehhez képest s beleszámitva a 800 frt lakáspénzt is, körülbelül 2600 frtból fog jövőre állani a képviselői „átalány”. A háznak ama tagjai, kik a képviselőséggel összeférő állami hivatal viselnek — miniszterek, államtitkárok, budapesti egyetemi tanárok — 800 frttal kisebb átalányban fognak részesülni, mint a többi képviselők.

Az államháztartás az 1892. év második negyedében (apr.—jun.) a pénzügyminiszteriumnak imént megjelent pénztári kimutatásából kiteszőleg, fölfölte kedvező eredményeket mutatott. A bevételek teljes 7.173.033 frttal voltak kedvezőbbek, mint az 1891. év

A „BÁCSKA” tárcája.

Vásár van.

*Vásár van. Zúg a legénység,
Egyik est, más azt akarja,
Vásárfát vesz mindenik,
Kinek milyen a babója.*

*Nézem őket . . . Én mit vegyek,
Mikor nekem semmin sincsen?
Mert a tied — én galambom —
Pénzem, szívem, minden, minden.*

Révész Hugó.

„ILYEN AZ ÉLET.”

... Az én kedves Miska barátomnak volt a szavajárása, s mondhatom mindig annak rendje és módja szerint használta. Később már annyira szokásává vált, hogy ezzel vezette be minden szavát; úgy, hogy nem ritkán komikus hatást ért el. Különösen nagyokat nevetett a Gyula, a ki az öregebb és tapasztaltabb Miska barátunk szavainak, a melyekkel az életnek különféle viszontagságait, s mint elaggott, csaldótt szerelmes a szerelmeinek borzalmas mióltját (az ő szavai) ecsetelte, soha sem adott hitelt.

„Balek — szokta volt mondani Gyula a Miskának legmélyebb megbotránkozására — mi az az élet?! — bliktri! . . . itt büszkén előre lépett két lépést s aztán visszafordulva folytatta:

„Bennem emberére talál az élet minden iszonyával, de emberére a szerelem is. Szerelem!? Hahaha! Ah! ti kis hitűek, a kik hisztek az emberiségnek ezen képzelt és leghasznontalanabb érzelmében! Fantazia az egész, hiu, tetszetős ábránd! Csak ott szabad léteznie, a

honnán ered, a hol a bölcsője ring, a hol ápolják hüen, gondosan, féltve az enyészettől, a végpusztulástól! Igen, barátaim, csakis a deák-kebel ideális honában van létjoga, de hogy egy érett ifju hogy beszélhet mindig ilyen hasznontalan nem létező valamiről, azt fölfogni nem vagyok képes.”

„Ja kérem, ilyen az élet” — szölt Miska — „vannak, a kik nem hisznek a szerelem borzalmas mióltjában. Ja kérem, azok boldog emberek!”

És mi tényleg irigyeltük is a Gyula sorsát. Kérem fiatal ember léttére olyan természetel áldotta meg az ég, hogy mindnyájunk csodálkozását vonta magára. Közülünk alig volt egy is — jó magamat sem kivéve — a ki ne epekedett volna egy bizonyos ideálnak ajkairól egy-egy édes mosoly után, s a kit extasisba ne hozott volna valamely fekete vagy égszín-kék szempár boldogító varázsa. Történetesen abban az időben épen mindannyian más világban kóboroltunk, hol a szerelemnek örökké nyíló rózsái csalogatva mosolyogtak reánk, hogy feledtetve velünk a föld sarát, édes mámorba, csalóka álomba ringassanak. És ő vértezett szívvel járt-kelt közöttünk. Pedig épen nem lehet reá mondani, hogy nem szerette a nőket, sőt ellenkezőleg, nem volt városunkban az a leány, a kit ne ismert volna, nem volt az a fiatal asszonyka, a kinek ne bízelt volna egy-egy bókkal, de még olyan mama sem létezett a kinek ne tudott volna valami tetszetős mondani. Mindezt elismerte, de mi több, saját állítása szerint szívesen is tette. Szóval, meg volt benne az udvarias fiatal embernek minden kelleke, s azért még sem volt fiatal ember, mert nem hitt a szerelemben!

S egy izben, mikor újra gúnyos kacajjal ostorozott bennünket, a Miska keményen oda mondott neki:

„Vigyázz Gyula — szölt — nem jó a tüzelt játszani s veszélyes az alvó oroszánt bántalmazni, — régi igazságok ezek s az élet igazolja is, — de jegyezd meg magadnak, hogy ezekhez képest istenkisérés a szerelmet megtagadni. Olyan varázshatalom ez, mely beékeli magát a legelrejtettebb zugba is s minél hevesebb kizidelembe kerül győzelme, annál keserűbb, végzetesebb emlékeket hagyhat maga után. Mert hát ilyen az élet,

édes Gyulám! Óvakodjál Amor haragját magadra vonni; nincs bosszuállóbb isten” . . .

„Eh — szakítá félbe Gyula, — hogy lehet ilyen badarságokat beszélni! Amor és még hozzá Isten . . . brr . . . ilyen emberekkel még szóba sem állok” — s ott hagyott bennünket.

Most már tisztán láttuk, hogy javitbatatlan! Megakartunk egy téves ösvényen kóborló lelket menteni az önk számára, tisztelt hölgyeim, de minden törekvésünk sikertelen volt, — szavaink a pusztán kiáltónak szavaként hangzottak el. Csak egy reményünk volt! Önökben, az önk varázshatalmában bízunk még, tisztelt hölgyeim!

Várakozó állást foglaltunk tehát el! Lestük az alkalmat, lestük a pillanatot, melyben reá süthetjük Gyulára a szerelemnek perzselő bélyegét, áhítoztunk az után a boldogság után, hogy őt, a vértezett szívűt, leégett szárnyu lepke módjára fetrengeni lássuk a szerelemnek „szörnyű mióltjában”.

Vártunk, vártunk és hiába!
Már-már hinni kezdünk Gyulának s megtadunk szerelmi hitvallásunkat. Az elkeseredettség vett rajtunk erőt, mert kénytelenek voltunk megadással tűrni Gyulának gúnyolódásait, a ki iránt ugyilátszik még a természet is kegyes volt, mert nem bünteté, holott a legmagasabb és legszentebb törvényét cáfolta, fitymálta.

Egyszerre azonban egy halvány reménységű fészkelte be magát bosszankodó kebleinkbe!

Tapasztaltunk valamit! Gyula napról-napra szórakozottabbá vált, kerlülte társaságunkat, szerette a magányt, leült a ligetnek egy árnyas ágaktól körülvev padjára s elmerengve tekintett maga elé! Mintha csak összetűközésbe jutott volna önmagával, mintha menekülni akart volna egy rémlátomás elől, — úgy ült ott a magányban. Csak néha-néha csillogtak fel szikrázó tüzelt szemei s nyitak meg ajkai önkénytelenül vágyteljes mosolyra, — ha a háta mögött a bokorban megszólalt az aranydanaju fülemile, hogy kedves énekével megpendítve az emberi érzelem legtitkosabb hurjait, kéjes rezgésbe hozza azokat s hogy enyhe balzsamot csepegtessen a szenvedő lélekbe s biztató reményre jogosító gyógyirt a fájó szívébe!

Kérdeztük, mi baja? „Semmi” — volt a lakonikus

II. negyedében. Még pedig kedvezőbbek főképen: a fogyasztási adóknál 1.253,263 frttal, a bélyegjövődéknél 175,473 frttal, a vasútvételeknél 145,707 frttal, a magyar kir. államvasutaknál 5.718,323 frttal stb. — A kimutatás szerint a kiadások összege 2.001,771 frt 87 krral nagyobb, mint az 1891. év II. negyedében. Jelentékenyebb eltérések a következők: Közösségi kiadások címén 924,708 frt 57¹/₂ krral kevesebb vétetett igénybe, mint a múlt év hasonló időszakában. Az államadóságok összes nemeinél 981,036 frt 73 krral több a kiadás, a mi azonban átmeneti jellegű és a következő évnegyedekben kiegyenlített nyerend. A Horvát-Szlavonország belügyügyi szükségleteinél mutatózó 136,435 frt 91¹/₂ krral nagyobb kiadás a nagyobb előirányzatnak felel meg. A pénzügyi igazgatás, adóbeszedés s kezelési költségek és a nyugdíjak címén mutatózó 293,655 forint 91¹/₂ kr több kiadás a nagyobb szükséglettel, illetőleg a magasabb előirányzattal függ össze. A lottójövődéknél jelentkező 202,484 frt 60 kr kedvezőtlenebb eredmény a kifizetett nagyobb nyereményeknek tulajdonítandó. — A végeredmény következő: A bevételek összege 7.173,033 frttal, a kiadásoké 2.001,771 frttal nagyobb, mint a múlt év hasonló időszakában volt. És így az 1892. év II. negyedének mérlege 5.171,262 frttal kedvezőbb, mint volt az 1891. év II. negyedének mérlege.

Városi közgyűlés.

Zombor sz. kir. város törvényhatósága szombaton, e hó 13-án, délelőtt 11 órakor rövidke rendkívüli közgyűlést tartott Sándor Béla főispán elnöke mellett.

Egy pár sürgősebb természetű ügy miatt hívták ezt egybe, de a bizottsági tagok vajmi csekély számban jelentek meg.

A főispán megnyitó szavai után azonnal hozzálátott a közgyűlés tárgyaihoz, amelyek között talán legfontosabb volt Császká György kalocsai érseknek átírata. Tudvalevő, hogy kalocsai érsekké történt kinevezetésekor a város tisztelői deputációjának kijelentette őxcelelenciáját, hogy 10,000 frtos alapítványt tesz a város javára, melynek célját később állapítja meg. Most küldte le az alapító levelet, mely szerint a nagy összeget az arváházban elhelyezendő zombori árvák javára kezelik alapítványképp. Eddig 12 gyermek van itt elhelyezve s ennek alapján majd valószínűleg meg is kétszereződhetik e szám. — A közgyűlés elhatározta, hogy Császkai érseknek köszönő iratot küld.

Felolvastatták a városi szervezési szabályrendeletre vonatkozó miniszteri leirat is, mely csak annyiban változtat a fölterjesztett szabályrendeletet, a mennyiben a polgármesternek a kiküldetések alkalmával napidíjait nem 5, hanem 6 frtban állapította meg.

Ugyancsak a szervezési szabályrendelet alapján a városi adóosztályok közül egyik a főadóosztályt címet viseli s valamivel több fizetést huz mint különben. Akadályoztatása esetén az adóügyi tanácsnokot helyettesíti. Ez állásra a közgyűlés nyomban előléptette Duchon Béla eddigi adóosztályvezetőt.

A Ferenc József laktanyának pótraktárát és kocsiszínpilléte kibővítették, a miből a városra anyagi teher nem hárul.

Ugyancsak a Ferenc-József laktanya építése tárgyában megtartott utófelülvizsgálati eredménye is ismertett. Eszerint a vízvezető csatornák és a pöcegödöröket elzáró fedőlapok körül némi változtatásokat eszközölnek a vállalkozók, míg a laktanyatelep utain a terv szerint végzendő — egyébként most már fölösleges — munkálatok fejében a vállalkozók rovására levonások tételnek.

A Stebler-Blumenthal-féle 30 frtos ösztöndíj Herold Gyula gym. II. oszt. tanulóknak adatott.

A gazdasági egyesület által szeptember hó 11-én rendezendő lövészverseny költségeihez a város 100 forinttal járul hozzá.

A város kövezési alap javára a számvétség előterjesztésére a házipénztárból 1000 frt kölcsön szavaztatott meg.

A néh. Klug Antal volt javadalmi pénztárnok özvegyének járó nyugdíj megállapítása s a temetési átalánynak megtörtént kiutalása, ugyszintén a néh. Eibach Mária volt városi szülész nőleánya részére a halálórási átalánynak történt folyósítása jóváhagyott.

Heves Pál budapesti volt Falcione-ösztöndíjas gym. tanulóknak az ösztöndíjból mult tanévre szóló részlet kiutalását megtagadta a közgyűlés s a jövőre is csak annyiban hagyja meg az ösztöndíj élvezetében, amennyiben az alapítólevél követelményeinek minden tekintetben megfelel.

A zombori takarékpénztár tudatta, hogy az ott kezelt városi pénzek után ezután 4¹/₂%-ot fizet. — Ez ügyben utasították a városi tanács, hogy tegyen jelentést, vajjon nem lenne-e célszerűbb az alapítványi pénzeket, melyeknek a kamatozás képezi egyedüli jövedelmét, állampapírokba fektetni, avagy magánosoknak adni ki kamatra.

A közbiztonsági állatorvosi lakás építésével Ullrich Vince építész bízott meg, aki az előirányzott 2000 frtból 2¹/₂% leengedést ajánlott.

A színház a téli időnyre Rakoczay Pálnak adatott s a vele kötött szerződést a közgyűlés jóváhagyta.

Végül pedig dr. Zsivkovits György orvosdoktori oklevele meghirdetett.

Helyi és megyei hírek.

Személyi hir. Sándor Béla, a vármegye, Zombor és Baja városok főispánja, néhány napra elutazott a városból.

Személyi hir. A vármegye alispánja szombaton reggel elutazott. Gleichenbergbe kísérte gyengélkedő nejét. Távollmaradásának ideje egyelőre bizonytalan.

A király születésnapja alkalmával, e hó 18-án, mint az előző években is, ünnepléses istentisztelet fog tartatni a róm. kath., gör. kel. és izraelita templomokban. Részt vesznek azokon a még helyben lévő cs. és kir. és honvédtiszteken kívül az összes hatóságok tisztviselői. A róm. kath. templomban 9 órakor, a gör. keletiben 10-kor és az izraelita templomban pedig 11 órakor lesz a mise. A róm. kath. templom elé a honvédszázalaj egy díszszázadot állít föl, mely az istentisztelet alatt díszütöket ad. — A katonaság tisztikara delütni egy órákor bankettet rendez ez alkalommal az „Elefánt” szállodában, melyen ugy a tényleges állomány, mint a tartalékos tisztek is részt vesznek.

Áthelyezések. A m. kir. pénzügyminiszter Kovács Ferenc gyöngyösi kir. adóhivatali ellenőrt a szabadkai kir. adóhivatalhoz, Rauscher Rezső irodatisztelet pedig a segesvári pénzügyigazgatóságtól a zomborihoz helyezte át.

Pályázat van hirdetve az ujvidéki kir. járás-bírósnál betöltendő albirói állásra 2 heti határidővel.

Egyházi ének. A zombori r. kath. templomban a király 6. felsége születés napján, csütörtökön reggel 9 órakor, és Szent-István király ünnepén délelőtt 10 órakor tartandó isten tiszteletek alkalmával a kaszinó-egyleti dalárda Fíhner Róbertnek egyik férfitársát miséjét (161. mű) fogja előadni.

Nyugalomba vonult bíró. Jerkovits Antal a zombori kir. törvényszék legrégebb s egyik legszorgalmasabb bíróját nyugalomba vonul. Saját kérelmére leendő nyugdíjaztatását — a mint halljuk — a napokban hozza a hivatalos lap. A törvényszék kétségkívül egy igen tehetséges bíró munkásságát veszíti el — a különben már teljesen kiérdemelt nyugalomba vonulása által.

A zombori tisztviselők fogyasztásijegylete szeptember 1-én okvetlenül megnyitja áruraktárát. Az igazgatóság vasárnap tartott ülésében elhatározta, hogy a megrendelt árukat készpénzzel fizeti, ami még inkább lehetővé teszi, hogy azokat a piaci árnál tetemesen olcsóbban adhatja az egylet tagjainak. Az igazgatóság által felfogadott raktáros és szolga már ma elfoglalják helyeiket, hogy az áruktárak megkezdett felszerelése idejékorán befejezhető legyen.

Övodavizsga tartottatott folyó hó 14-én a felsővárosi óvóintézetben. A kicsinyek által elszavalt hazafias és egyéb kis versköltemények után itélve az ezen intézet vezetésével megbízott Galandauer Paula kisasszony felől a legjobbat mondhatjuk.

Himen. Janiga Anna kisasszonyt, Janiga Antal szabadkai városi tisztviselő és földbirtokos leányát, eljegyezte Mihits József bajai kereskedő.

válasz. S mikor már nagyon fagattuk, legfeljebb még azt toldotta hozzá: „hagyjátok, beteg vagyok”.

Oly szomorúan, oly szívhez szólóan voltak e szavak mondva, hogy igazán, pusztán önzetlen baráti szeretetből elhatároztuk Gyula bajának kikutatását s aztán az orvoslást.

S mondhatom, az első mindjárt másnap sikerült is! A vacsora utáni szokott sétánk után Gyula elválva tőlünk, hazafelé tartott. Mi lassan utána mentünk.

Már el akartuk hagyni, mert hisz láttuk, hogy egyenesen hazá megy, de egyszerre teljesen lebilincselte figyelmünket egy váratlan fordulat!

Gyula tul ment a lakásán!

Hah! ez jelent valamit!

Figyeltünk!... Csak pár lépéssel ment tul, s ezt az egy két lépést is oly csendes, zajtalanul tette meg, mintha valami főben járó bünt akarna elkövetni, mintha lopni, rabolni menne!... A szomszédban a második ablaknál megállott, s mélyet sóhajtvá oda könyökölt az ablak párkányára, eltakarva kezeivel arcát. Oda lopództunk!...

„Aranka — szolt Gyula fuldokló hangon, csendesen mintegy önkénytelenül — A... A... ranka, kacagtál, a mikor szivemet ajánlottam fel, a mikor szerelmemről beszéltem! Istenem de megvertél!...“ síró hangon ejtette ki ez utóbbi szavakat, úgy hogy mi meghatva állottunk ott...

Tudtam ki az az Aranka, ismertem; bámultam szépségét: azokat a bogár fekete szemeket, azokat a kedves ajkakat s a kissé zömök, de még is festői termetet. Városzerte kedvelt leány volt, a ki nem csak szépségével batott, de lebilincselte már mindenkit az a vegtelen kedves pajzansága, mely párosulva a szépséggel olyan hódító erőt képviselt, hogy még a Gyula is — a mi különben nem tudom hogy történt meg — ott maradt a csatatéren. És látva, tudva, mennyire oda van Gyula, felmerengtem, vajjon annak a leánynak a képében angyalt láttak-e, a ki a férfiaknak életét s a létét való nyomorúságos küzdelmét a boldogságnak éden-kertjévé tudja varázsolni, vagy ördögöt-e, kárör-

vendő ördögöt, a ki tetszetős, hiu vágyból összezsuzza a legübb sziveket, s diadalittas kéjjel olvassa áldozatait!

„Holnap másnak karjaiba dőlés — szolt ismét Gyula — Is... Is... sten veled“ — nagyot sóhajtott s baha ment.

Betekintettünk ablakán; láttuk, hogy szép csendesen lefeküdt.

Másnap megtudtuk, hogy Gyula titokban sokszor átjár a szomszédba s Aranka szívesen fogadta. Barátságos viszony feldőtt ki közöttük, de egyszerre felbomlott, egyszerre kacagtak Gyula szerelmén, a midőn H. J. földbirtokos megjelent a mamánál, hogy Arankát feleségül kérje.

Ennyi elég volt, hogy a helyzetet megértjük. Gyula áldozata lett a legkeserűbb csalódásnak!

Siettünk hozzá vigasztalni!

„Elutazom 3-4 hónapra, fiuk — szolt leverten — beteg, nagyon beteg vagyok“.

Nem kérdeztük mi baja; csendesen, részvétellel társalogtunk, önkénytelenül arra gondolva, hogy a szíve keserű csalódása olyan büntető ostor, mely nem tekintve sem méltányosságot, sem jogosságot, a mellett — hogy a legkényesebben sujt — egyaránt érhet mindnyájunkat.

Ilyen hangulatban kísértünk ki Gyulát a fűlben induló vonathoz s elmerengve tekintettünk a dültőlő gözös után, — fájdalommal gondoltunk a boldogtalanra, a kit visz.

Vajjon eljut-e még valaha a boldogság révébe?... Vagy talán újra vértet keres szívére!...

Miska barátunk szavai indították utnak, a ki ez alkalommal igazán, komolyan s mély megilletődéssel mondá:

„Ja kérem, uraim, ilyen az élet!“

Krokodilus.

A csantavéri fiatalság e hó 20-án, Szent István napján, bált rendez Bagi Pál vendéglőjében.

Fölvétel a cs. és kir. hajós suhancok iskolájába. Megküldték a városi tanácsnak ezen iskolába való fölvétel föltételeit. A rendőrségnek bárki is megtekintheti azokat s mi alább közlünk azokból egyet-mást. — A hajós suhancok iskolájának célja a hajós suhancokká felvett ifjakat derék matrózokká kiképezni és őket képesíteni, hogy a fedélzet-és tüzer-, torpedó-, valamint tüzakna-, végre a kormányosi különleges szolgálatokban a magasabb altiszti rendfokozatokat elérhessék. A cs. és kir. hadtengerésznél hajós suhancokul oly ifjak vétetnek fel, kik életkoruk 15-ik évét már betöltötték, de a 17-iket még tul nem haladták, tökéletesen épek, erősek és egészségesek, jó látó képességgel bírnak és kifogástalan előéletűek. A hajós suhancok felvételét célzó bélyegmentes folyamodványok a kérvényező tartózkodási helyéhez legközelebb fekvő hadkiegészítő parancsnokság utján a cs. és kir. kikötő-tengerügyi parancsnoksághoz Polába intézendők. Minden kérvényhez csatolandók: a) a honossági bizonyítvány; b) a keresztlevél vagy születési oklevél; c) valamely okleveles tetteges állományu katona- vagy hadtengerészeti orvos által, a hajós suhancokul felveendő jelöltek megvizsgálására vonatkozó szabály értelmében kiállított orvosi bizonyítvány; d) a honossági közigazgatási hatóság által kiállított bizonyítvány az illető kifogástalan erkölcsös életéről; e) valamely nyilvános népiskola elbocsátó vagy végbizonyítványa, esetleg, ha ily bizonyítvány melléklendő nem lenne, kimutatása azon kereseti módnak, amellyel kérvényező foglalkozott, azon kézműipar vagy művészetnek, amelyet tanult vagy tanulmányozott. — A hajós suhancok felvétele rendszeren anguszhus hóban történik, miután az iskolaév szeptember 1-ével veszi kezdetét. Belépéskor minden ifju a tökéletes felruházatához szükséges ruhajelével, egy mint a szükséges szakkal, egy nyári mint téli időre ellátatják; és a szükséges utanjelölésről is a kincstár gondoskodik. Minden ifju a teljes ellátás és a ruházat után pótlásra megállapított havi ruhajelétől kivül 4 frt 20 kr havi zsoldot kap, mely zsold az előjáró tiszt által kezeltetik. — Az iskola-hajón az ifjak hivatászerű elméleti és gyakorlati oktatásban részesülnek, a legszigorubb rend és tisztasághoz szoktattnak és fejlődöttségükre ugy természeti mint erkölcsi tekintetben a legnagyobb figyelem fordítatik. Az elméleti oktatás magában foglalja: a vallástant, olvasást, írást, számolást, német és ilyr nyelvtant, valamint a hivatászerű katonai és tengerészeti tárgyakat. A gyakorlati oktatás all a katonai és tengerészeti munkákból, kormányozás-, vitorlavarrás-, vezés- és naszd-gyakorlat-, löveg és kezi fegyverekkel való gyakorlat-, továbbá vivás-, tornázás- és uszásból. Az összes oktatási és iskola szükségleteket a kincstár fedezi, azonkivül az ifjak szellemi műveltségére előmozdítására a hajón könyvtár áll rendelkezésre. Az iskola két évfolyamba van beosztva. Az iskolai tanfolyam szeptember 1-ével kezdődik. Az ifjak kiképzése rendszeren két év alatt befejeztetik, ha a belépés az iskolaév kezdetén vagy ezután három hónapnál nem később következett be. A második évfolyamot kielégítő eredménnyel végzett suhancok mint II. osztályu matrózok, ellenben kik a végvizsgák eredményeikhez képest a kiképezésük iránt támasztott követelményeknek, valamint minősítésük tekintetében meg nem felelnek, mint IV. osztályu matrózok lépnek ki. A II. osztályu matrózoknak a teljes ellátáson és ruházaton kivül havi 8 frt 40 kr fizetés illetékes. Ezen egy évi tengeri hadgyakorlat alatt bekövetkezhet az előléptetés I. osztályu matrózzá havi 10 frt 50 kr zsolddal; különös kiképzetséget tanusítók még hajóról kiszállások előtt árbocokká is kinevezhetők és pedig 12 frt 60 kr zsolddal. Feltehető, hogy minden suhanc iskolából kilépett matróznak azon lehetesg nyujtatik, hogy 6-7 évi szolgálati kötelezettsége alatt a hajómester segédre, kormányos segédre legalább is a negyed mesteri, kormányos negyed mesteri rendfokozatot elérheti. A szolgálati pótdíjban való részesülés a tétvényileg elvállalt tetteges szolgálati kötelezettség végrehajtása után következnek be és pedig havonként a hajómester segédnek 17 frt, negyedmester és árbocsnak 14 frt, ugy hogy egy suhanc-iskolából kilépett suhancnak illetékei 5-7 évi kötelezettség végzése után, mint hajómester segédnek havonként a következő összege rugnak: zsold 21 frt, szolgálati pótdíj mint tanító 8 frt, havi ruha-átalány 2 frt 70 kr, ehez a szolgálati pótdíj 17 frt, tehát összesen 47 frt 70 kr havonként, ezenkivül teljes ellátás és elszállásolás.

Betöltött pénztárnoki állás. Csantavéren Molnár István községi pénztárnok leközsönésé folytán megüresedett pénztárnoki állásra a képviselő-testület Császár Péter szolgabíró elnöke alatt megtartott választáson Domány Bóni választott meg.

Pályázat. A cs. és kir. 4-ik hadtestparancsnokság 2, egyenkint 11 frt 55 kros alapítványra pályázatot hirdet. Pályázhatnak katonatiszti árvák. Határidő október 10-ike. Közelebbi értesítést ad a 23-ik hadkiegészítő parancsnokság.

Kossuth születésnapja Szabadkán. A szabadkai ipartestület Kossuth Lajos 90-ik születésnapja alkalmával nagy népmulatság rendezésére készül.

Agyongázolta a kocsit. Spaity Dusan ó becei lakatos inas a mult héten Waser Henrik szállásán dolgozott a csepőlőgép mellett. E hó 12-én este kiűn a szabadban fektűt le s egy buzakévekkal megrakott szekér alá vetett ágat. Elaludt nyugodtan s még a korai reggeli órákban sem ébredt föl. A munkások befogtak a szekérbe s megindították azt. Az egyik kerék Spaity Dusan fején keresztül ment s nemsokára rá belehalt.

Hangverseny. Ó Beceén 1892. augusztus 20-án a községi nagyvendéglő diszteremben mükedvelők és Rózsa Dezső az aradi szintársulat tagjának közremüködésével Rózsa Endre és Révfy Géza zenetanár hangversenyt rendeznek.

Egyleti gyűlés. A Bács-Tiszavidéki Tanítóegyletlet f. hó 30-án Kis-Hegyesen tartja évi rendes közgyűlését.

Hymen. Fimpl István szabadkai cukrász, eljegyezte Liebhart Lajos helybeli polgártársunk leányát, Lina kisasszonyt.

Ali István csantavéri gazda 12 éves kanásza, Pinték Csintalan Jóska, ki mint löhajító szerepelt a nyomtatásnál, vigyázatlansága folytán a kerekek közé esett s súlyosan megsérült, életben maradásához — ugy mondják — van remény.

a n
regi
nos
gye

fent
aug
dalá
nag
rés
keze
a k
Sch
kasz
jegy
egy
Este
Vacs
szól
189
hote
elő

a m
törv
azta
saro
gét
vize
hogy

Meg
band
a ha
tatta
jegy
arrol
tevel
tása
alajp
kéz
ben.
a tov
legna

ezelő
bert
pokb
is ha

iparos
bocá
datju
retef
augus
boldo
ájtao
hunyt
5 óra
galm
pedi
egyhá
bácsy
Pista

pánju
I. t. o
Bodor
költsé
utak
részt
vétele
szérsé
2314
tott
sége
szembe
világ
kítétel
egésze
tart, v
alatt
sem t
talná
viselő
augusz

S
torna-
12-én
a verse
Szabad
augus
mes viz
közhat
ság áit
serelem
hozza, h
verseny

K
egy ku
Sikkasz
közse
s a tör
a követ
baja, sz
fogai
sakor
utnak

L
egyesü
katona
mal. I.
Futtath
Ujvidék
100 fra
Urlován
1-ső di
tét. III.
1000 m
fele. IV.
Tét 25

Halálozás. Czeisz Máté szabadkai ügyvédnek a napokban egymásután két kis leánya halt meg torok-hajban. Előbb az 5 éves kis Juliskát s majd másnap reggelre a 6 éves Margitkát ragadta el a halál. Általános részvét mellett kísérték örök nyugalomra a két kis gyermeket.

Jubileum. A zombori polgári kaszinó-egylet fennállásának 25-ik évfordulója alkalmából 1892. évi augusztus hó 20-án, saját helyiségeiben, a kaszinó-egyleti dalárda közreműködésével ünnepélyt rendez, melyre a nagyérdemű közönséget tisztelettel meghívja. Az ünnepély részletei: 1. Délután 11 órakor dísz közgyűlés a következő tárgysorozattal: a) Szózat, Egressy Benitől, előadja a kaszinó-egyleti dalárda; b) Ünnepi beszéd, mondja Schmausz Endre, kaszinó-egyleti elnök; c) A polgári kaszinó-egylet története, írta dr. Kollár Győző, egyleti jegyző; d) Hymnus, Erkel Ferentől, előadja a kaszinó-egyleti dalárda. 2. Délután 3 órakor tekező-verseny 3. Este 7^{1/2} órakor társasvacsora a kerthelyiségben. 4. Vacsora után táncestély. A társasvacsora és táncestélyre szóló belépő jegyek személyenként 1 frt 50 kr-áért 1892. évi augusztus hó 18-áig Sztrilich Zsigmond, Heindlhofer Róbert, Mayer és Thum urak kereskedésében előre válthatók.

Eltűnt cipész. Bányai Mihály, újvidéki cipész, a múlt napokban olyasmit követett el, a mit a büntető-törvénykönyv nyelvén csalásnak szoktak nevezni. Amikor aztán a vizsgálóbíró egy kis rapportra akarta őt citálni, sarokba dobta a kapufát és úgy elinalt, hogy a feleségtől se ért rá elbűcsüzni. Az asszony elsratta őt, a vizsgálóbíró meg székeltette minden irányban az irást: hogy az eltűnt cipész elfogandó és Újvidékre kísérendő.

Okirathamítás Felső-Szent-Ivánon. Megírtuk, hogy Felső-Szt. Ivánon egy okirathamítói bandát fogtak el. Egyszerű paraszt emberek iparkodtak a hamis okmányokkal pénzhez jutni. A mikor letartóztatták őket, az okiratok szerzőjének Petrekánits Antal jegyzői irnokot vallották, akit le is tartóztattak. Most arról értesítenek bennünket, hogy ez utóbbit a gonosz-tevők tévesen jölkétek meg bünrészesül, mert letartóztatása után nyomban beigazolta ártatlanságát s ennek alapján öt nyomban szabadon is bocsátották. De már kére került az igazi bűnös is Zárits Vazul személyében, aki most a bajai kir. járásbíróóság börtönében várja a továbbiakat. A tettesek kinyomozásában egyébként legnagyobb része volt a községi elöljáróknak.

Megmarta a veszett macska. Petrovácon ezélt négy héttel egy veszett macska két felnőtt embert és egy gyermeket mart meg. A gyermeknél a napokban veszteségi jelei mutatkoztak s csakhamar meg is halt. A két felnőtt embernek eddigelé semmi baja.

Halálozás. Szabácsy Mihály, helybeli tekintélyes iparos a múlt héten meghalt. A következő gyászjelentést bocsátotta ki a család: Mélyen szomorodott szívvél tudatjuk számos rokonaink és ismerőseinkkel, hogy szeretett férjem és atyánk Szabácsy Mihály folyó évi augusztus hó 12-én d. u. fél 5 órakor életének 55 ik, boldog házasságának 22 ik évében, a halotti szentségek ájtatos felvétele után hosszas és kínos betegségben elhunyt. A boldogultnak hullt tetemei folyó hó 14-én d. u. 5 órakor fognak a helybeli r. kath. sírkertben örök nyugalomra tetetni; lelki üdvéért az engesztelő szent mise pedig e hó 24-én d. e. 9 órakor fog a helybeli r. kath. egyházban megtartatni. Áldás és béke hamvaira! Szabácsy szül. Payrer Magdolna, neje. Karolin, Gyula, Lita, Mariska, Anna, gyermekei.

Felszólamlás. Bács-Bodrogh vármegye alispánja részéről a közutakról és váomokról szóló 1890. évi l. t. c. 22. §-a alapján közhírré tétetik, miszerint Bács-Bodrogh vármegye törvényhatóságának 1893-94. évi költségeloirányzata, — egyrészt a törvényhatósági közutak építési, kezelési és fenntartási kiadásairól, — másrészt a most érintett kiadások fedezésére szükséges bevételekről, mely a vármegye közigazgatási bizottsága részéről f. évi augusztus hó 5-ik napján tartott ülésében 2314 kbiz. sz. a. immár letárgyalatott és megállapított — Hauke Imre tb. főjegyző urnak hivatalos helyiségeiben a délelőtti és délutáni hivatalos órák alatt közszemlére ki lesz téve és a szükséges, illetve kívánt felvilágosítások is megadatnak, — továbbá, hogy a felszólamlásoknak beadására meghatározott 15 napi törvényes kitételi határidő f. évi augusztus hó 21-től (vasárnap) egészen szeptember hó 4-ik (vasárnap) napjáig bezárólag tart, végre, hogy egyeseknek felszólamlásai ezen határidő alatt irasosan és közvetlenül s így tehát sem község, sem főszolgabíró, polgármester, avagy kapitányi hivatalnál, hanem nálam, mint a törvényhatóság első tisztviselőjénél nyújtandók be. Kelt Zomborban, 1892. évi augusztus hó 10-én. Schmausz Endre, alispán.

Sport. Az Achilles-sport-egylet és a szabadkai torna-egylet bizottsági tagjai elhatározták a f. évi aug. 12-én tartott ülésen, hogy a regatta versenyeket, részint a versenyre jelentkezettek csekély száma, részint pedig Szabadka város hatóságának negligenciája miatt f. évi augusztus 14-én nem fogják megtartani. E szerint a nemes vízi sport — nevétségesen — halászlától bérlőknek okozható anyagi kár miatt egy szab. kir. városi hatóság által nem engedélyeztetik. A versenybizottság e sérelmes határozat ellen felebbzesséssel él és köztudomásra hozza, hogy f. évi október hó 2-án az angol aszfalt-pályán versenyek fognak megtartatni.

Körözött jómadarak. A zombori törvényszék egy kulai származású 28 éves kereskedőségét körözött. Sikkasztott a szerencsétlen Utvits Dusán s ráadásul még közesend elleni kibággással is vádolva van. Kerekelt oldott s a törvényszék e miatt bemutatja őt a hatóságoknak a következő személyleírásban: termete közép, arca kerek, haja, szemöldöke és szemei feketék, orra, szája rendes, fogai épek, szakála nincs. Kéri egyben, hogy elfogatásakor bármelyik ügyész vegye pártfogásába s indítsa utnak Zomborba.

Lóverseny. A Bács-Bodrogh vármegyei gazdasági egyesület Zomborban 1892. évi szeptember hó 11-én a katonai gyakorlóterén lóversenyt tart, az alábbi programmal. I. Mezei gazdák versenye. Pálya hossza 1600 méter. Futtathat minden bácskai, Baja, Szabadka, Zombor és Újvidék városi gazda saját nevelésű lovával. 1-ső díj 100 frank, 2-ik díj 60 frank, 3-ik díj 30 frank. II. Urlovar-verseny. Pálya hossza 2400 méter. Tét 5 frt. 1-ső díj 500 frank, 2-ik díj 100 frank, 3-ik díj saját tét. III. Hölgyek díja. Urlovar-verseny. Pálya hossza 1000 méter. Tét 5 frt. 1-ső díj tiszteletdíj, 2-ik díj téték fele. IV. Magántét-verseny. Pálya hossza 2000 méter. Tét 25 frt. Díj: az összes téték. — E futam legalább

3 nevezőt feltételez. V. Vigaszverseny. Pálya hossza 1200 méter. Futtathat az előző futamokban díjat nem nyert lovak. 1-ső díj 40 frank, 2-ik díj 20 frank. VI. Ügető-verseny kettős fogatokkal. Pálya hossza 16 kilométer. Tét 5 frt. 1-ső díj 300 frank, 2-ik díj 100 frank, 3-ik díj 40 frank. Kivonat a versenyszabályzatból. Telivérek az összes futamokból kizártnak. Nevezés az I. és V. futamra az illető futam kezdeteig, a II., III., IV. és VI. ik futamra szeptember hó 10-ike déli 12 óráig. — A nevezés levél, sürgöny útján vagy szóbelleg a verseny-titkárnál, vagy a verseny-irodában (Zombor, Trefort-utca, Csarsch-fele ház) eszközönd. Bejelentendő a lovas neve, a ló kora, származása és neve. A téték a nevezéssel egyidejűleg lefizetendők. Az urlovarok dresszen vagy színes szalagjelvényvel futnak. Katonatisztek színes szalagjelvényvel. A színek a nevezésnél bejelentendők. Az ügető-versenyen csak az azon fogatok számíthatnak díjra, melyek legalább 48 perc alatt érkeznek be. A versenyző fogaton a hajtón kívül egy jury-tag és egy műkedvelő ül. A lóverseny kezdete délután 3 óra. Belépti díjak: I. oszt. tribun 1 frt 50 kr. II. oszt. tribun 1 frt. Turf-jegy 1 frt. Bemenet 30 kr. Katonajegy örmestertől lefelé 10 kr. Jegyek előre válthatók Jakobsits Mihály pénztárnoknál. Este hangversenyyel összekötött táncestély tartatik, melyre beléptidíj 1 frt. Schmausz Endre, elnök. Rombay Dezső, titkár.

Véres karpárbaft vívta Baján H. E. orvos-szigorló és M. I. honv. tisztbelyettes f. hó 12-én délután. A harc képtelenségig tartott viadalban H. E. a jobb vállán és kezén könnyebb sebet, míg M. I. mellén 3 karcot és a jobb hónalj alatt, közvetlen az ütőér mellett, súlyosabb sebet kapott, melynek folytán az orvosok kimondták a föltétlen harc képtelenség beálltát.

Vizbefut. Varga Mária bajai 20 éves parasztleánya a múlt héten vizbefut a szekesői szigeten fürdés közben egy kubikgödörbe.

Városi ügyek.

A város kataszteri munkálatai. Zombor szab. kir. városnak 1885. évi XXII. t. c. alapján helyesbített kataszteri munkálatai elkészülvén, azok az 1885. évi 45055. számú P. M. utasítás 48. illetve 49-ik §§-ai alapján folyó évi augusztus hó 22-től bezárólag folyó évi szeptember hó 22-ig a városi földadónyilvántartó hivatalos helyiségeiben közszemlére kitétetnek. Figyelmezteti ennél fogva a városi tanács a birtokosokat, miszerint amennyiben a közszemlére helyezett kataszteri munkálatok ellen netalán észrevételeik volnának, nevezetesen a birtokbejegyzés helytelensége ellen, vagy ha birtokuk másnak nevére iratott, avagy egyáltalán felvéve nincs, a földrészteltek felfogata ellen hitese felmérési adatok alapján, s végre a földrésztelteknek művelési ág- és osztályba sorozása ellen, a fentebbi határidő alatt felszólalhatnak, és felszólalásaikat nyomban szóval bejelenthetik, vagy írásba foglalva a városi tanácsnál beadhatják.

A gyakorlatok által okozott károk megtérítése. A városi tanács közli, hogy a m. kir. honvédségnek f. évi szeptember hó első felében íthelyt megtartandó fegyvergyakorlatai és összpontosításai alkalmával a honvédség által netán okozandó mezei károk kiderítése és megtérítése céljából a katonai beszállásolási törvény értelmében a vegyes bizottság megalakított; egyben pedig figyelmezteti a város lakosságát, miszerint a honvédség által területeiken netán okozandó károkat az íthelyt összpontosítandó honvédsapatok parancsnokságánál a kár keletkezése után mindig azonnal jelentsék be, hogy annak kiderítése és megtérítése iránt haladéktalanul intézkedni lehessen.

KRÓNIKA.

Megvallom őszintén: elfogott a nagyzás hóbertja. Olyan betegség ez, kérem, a melynek bacillusait még senki se tudta fölfedezni, de nem is igen kutatják; ragadósabb egy nyavalya a koleránál s annyiban is veszedelmesebb, a mennyiben ez örökké uralkodik s nemcsak időközönként jelenik meg.

Nos hát nem csoda, hogy én is beleestem, de csak rövid időre, kérem, nagyon rövid időre.

Kibécéztam a kalendáriumból, hogy aug. 10-én nagy csillaghullás lesz. Elfogott hát a nagyzás hóbertja. Elhatároztam, hogy ezt a nagy égi tüneményt saját-kezűleg megfigyelem, gyönyörködöm benne a saját tulajdon szememmel és megírom ismét sajátkezűleg a Bácskában csillagászati tapasztalataimat és tapasztor-ködöm a saját szememmel és a saját füleimmel a mások elismerésében. Bizonyosra vettem, hogy rövid pár nap alatt már együtt emlegetik a nevemet a Flammarion Kamillával, mert hogy munkám a bácskai csillagászati irodalom terén korszakalkotó lesz, a fölött még csak nem is kételkedtem.

Aztán a csillaghullásról írni! Az asztronomosok tudományának sivatagján a poézis oázisa! És én erről fogok írni! Hány poeta döngöcsélt már avatatlan ajakkal arról a hálás themáról és lány szerelmes lányka leste már, hogy mikor pottyán le az ő csillaga!

Azon kezdtem az én megfigyeléseimet, hogy mindekelőtt alaposan bevacoráztam s aztán leültem a mi korzónk egyik padjára. Jólakott állapotban nyugodt-ában dolgozhatik az ész is, meg a szem is. Ergó ott ültem tildögéltem és a sovány ábrázatu ecetfák homályos lombjain keresztül bámolni kezdtem a magas eget. Lassan-lassan előbujtak a csillagok és én most már egyre lestem, hogy mikor kívánkozik le valamelyikük ide miközénk. De bizony csak úgy álltak azok ott, mintha valamelyik mennybéli káplárnak a hajtókájára lett volna odateremtve valamennyiök. Már már integetni kezdtem feléjük, hogy csak ugorjanak, pottyanjanak, ök meg — ugyilátam — egy csöppet sem akarták respektálni a mi kalendáriumszólóinknak a tudományos alapon készült parancsát.

De hiszen utóvégre is, nem loptam én a szememet! Már majd megvakultam belé; a rendes sétáló publikum is azt hitte bizonyosan, a mit az istenben boldogult jó Horác libériás inasa az ura felől, hogy hát: „aut insanit homo, aut versus facit“, a mit az az inas — ha magyarnak születik, illetéknépen fejez ki: „vagy megbolondult ez az ember, vagy verset fabrikál.“

Egyszerre csak megszólal a háttámögött egy becsudálkozott állapotban leledző atyafi, hogy „nincsen csil-

lag, mind lehullott az égről.“ Nincs ám! Gondoltam magamban, ez a nóta is alighanem a kalendárium szerint készült aug. 10-ére alkalmi darabnak.

És most már odahagyva az én magasságbéli megfigyelt médiumaimat ide pillantottam a mi keskeny korzónkra. Higyje el kérem, sokkal háladátabb is az itt föl-le lebbenő rubácskák gömbölyű tartalmát megfigyelni. Megfigyeltem és csudálkoztam. Mindinkább és inkább figyeltem és mindinkább és inkább csudálkoztam.

Képzelve kérem, itt is, ott is egy-egy csillag bolygott a korzó intenzív sötétséggel borított utain. Igen, csillaghullás volt, itt vannak a lehullott csillagok, hanem ezek már olyan csókolni, ölelni való csillagok, olyanok, a milyeneket nemcsak augusztus közepén láthat az ember, hanem minden este.

Szűz, ikrek (csak a szívük volt összenőve), bak (a szarva véletlenül nem volt látható mindenki előtt) mind ott járt közöttünk, sőt a fiastyúk is látható volt; a kis csibék mind belekapaszkodtak az anyjuk szoknyájába. — Rendszerint látni ott a Kigyót, Kis Medvét, Nagy Medvét, Halakat (magyarul: bakfiseket), Sárkányt (né-melyek szerint anyós) stb. És most már magam is du-dolni kezdtem, hogy: nincsen csillag, mind lehullott stb.

És most már ezeket bámultam úgy, a minthogy előbb a magasságbelieket. Bámultam és megfigyeltem és pedig épp olyan buzgalommal, mint a hogy a már kollégának vélt Flammarion Kamill az ő bolygóit.

És kigyógyultam a nagyzási hóbertből, teljesen kigyógyultam. Most már nem leszek csillagász, csak itt, csak itt a mi korzónkon.

Marezi Pán.

Tankerületi tanítói közgyűlés.

A Bács-Bodrogh vármegyei tankerületi községi tanító-egyesület 1892. évi augusztus hó 29. és 30-ik napján Zomborban tartandó XX-ik rendes évi közgyűlésének sorrendje.

Első nap. Hétfőn: augusztus hó 29-én.

Választmányi ülés délelőtti 9^{1/2} órakor; (vonatérkezés reggeli 8 óra). Ennek tárgyait képezi:

a) Az albizottságoknak a közgyűlési tétélekre vonatkozó bírálatát tárgyalja s ennek alapján a pályanyertes munkákat kijelöli.

b) A közgyűlés elé terjesztendő ügydarabokat átvizsgálja, az indítványok fölött javaslatot készít s a közgyűlés ügyrendjét végleg megállapítja.

Második nap. Kedden: augusztus hó 30-án.

Reggeli 9^{1/2} órakor közgyűlés. Ennek sorrendje:

1. Elnöki megnyitó.
2. A járáskörök évi jelentései.
3. A következő tétélek tárgyalása:

a) „Lehet-e a magyar nyelvet a nem magyarjauk népiszkolákban a tancél veszélyeztetése nélkül tannyelvül bevezetni s ha igen, főbb elveiben ez irányban minő eljárás módok követendők?“

b) „Általános és nagyrészen alapos lévén a panasz a népiszkolai tanulók hanyag és szabálytalan írása miatt, adassék elő a szépírás-tanítás célhozvezető módszere.“

c) „Korábban megvitatta lévén az iskolai kirándulások kérdése, mutattassék be néhány megtartott kirándulás eredménye leírás alakjában“, mely tétélek az összes körök-től, ugy egyesektől beérkezett és a megejtett bírálat szerint legsikerültebb megoldást nyert pályanyertes munkák alapján lesznek tárgyalás alá véve.

4. A jövő évi közgyűlési tétélek megállapítása.

5. A pénztárvizsgáló bizottságnak a pénztár állapota-tára vonatkozó jelentése s annak alapján a fölmentvény fölötti határozathozatal.

6. A jövő évi költségeloirányzat előterjesztése, meg-állapítása és az 1893. évi közgyűlés tétéleire pályadíj kijelölés.

7. Az alapszabály 16. §-ának d) pontja értelmében a közgyűlést megelőzőleg 15 nappal betérjesztendő indítványoknak a választmány előterjesztése alapján való tárgyalása.

8. A jövő évi közgyűlés helyének kijelölése.

Azon egyesületi tagok, kik a központi választmány-nak nem tagjai a közgyűlésen tartoznak csak megjelenni; a mennyiben pedig a megjelenésben gátoltatnak, az alapszabály 16. §-ának b) pontja értelmében kiállítandó írásbeli igazolásaikat augusztus hó 27-ig hozzám, — ezen időn túl pedig vagyis megbízottaik személyes kézbesítése mellett augusztus hó 30-ig a tanfelügyelőségi hivatalban tek. Gräff Nikáz urhoz terjesszék be.

A köri jelentések, vagy a beküldött dolgozatoknak felolvasása esetében az indokolt előterjesztések megtétele szempontjából szükséges, hogy a körök jelentései s a köri elnökök, a tétélek pedig a kidolgozók által adassanak elő, felkérem azért a körök elnökeit, valamint a tétélek felkért előadóit, hogy távolmaradás esetében helyetteseikről kellő időben gondoskodjanak s azokat augusztus hó 29-ig bejelentsek.

A közgyűlési munkálatok a körök elnökeihez vagy egyenesen a központi elnökséghez nyújtandók be. A munkák beküldési határideje augusztus hó 18-ika; ezentul beérkező munkák a bírálat megejtése szempontjából figyelembe nem vétetnek s pályabírálat alá bocsátva nem lesznek.

Végül felkérem a körök elnökeit, valamint az egyesület kültagjaira nézve e célból felkért iskolaszékek elnökeit, ugy az egyeseket, hogy a közgyűlésben résztvevő tagok megjelenését annak megjelölése mellett vajjon — saját összeköttetésük hiánya miatt — elszállásolásukat vendég-lökben vagy magánlakásokban óhajtják-e, avagy a közgyűlés napjára érkeznek csak be s azon nap estélyét be nem várva távozni fognak? velem mulhatatlanul f. évi augusztus hó 20-ig közölni sziveskedjenek. E körülményt a jelzett határnapiig annál inkább is pontosan beküldeni kérem, mert az elszállásolás nehézségeivel számolva a később beérkező e nembeli óhaj figyelembe nem vétetik.

A közgyűlés rendező bizottsága a tanfelügyelői hivatalban működik; a közgyűlésre beérkező tagok itt jelentkeznek s innét lesznek kijelölt helyeikre beosztva.

Az előkészítő bizottság ülése a vármegye székhely-nék kis tanástermében, a közgyűlés pedig ugyanezen épület nagytermében fog megtartatni.

Kelt Zomborban, 1892. évi augusztus hó 9-én.

Schmausz Endre,

a Bács-Bodrogh vármegyei közs. tanító-egyesület elnöke.

Naptár.
Augusztus.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
16 Kedd	Rókus hv.	Rókus	4 7 gyarm. vt.
17 Szer.	Liberát ap. vt.	Bertram Aug.	5 Oziny
18 Csüt.	Iona cs.-né	Iona, Agap.	6 Urunk sz. v.
19 Pént.	Lajos pk.	Széböld, Tek.	7 Dometius

Felelős szerkesztő:
Dr. BALOGHY ERNŐ,
köz- és váltó-üggyv.
Laptulajdonos és kiadó
BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

1047. szám.
1892.

Pályázati hirdetmény.

Tiszakálmánfalva telepítvényes községben a rendőrségi szolgálat ellátására a telepítvénynek önálló községgé leendő alakulásáig ideiglenesen szervezett, és elmozdítás, illetőleg leköszönés folytán üresedésbe jött egy gyalog rendőrszervezői és két gyalogrendőri állásra pályázat hirdettetik.

Rendőrök a szabályrendelet 7. § a alapján következő egyének lehetnek:

- magyar honpolgárok,
- védkötelezettségüknek megfelelőek, 24-ik életévüket betöltötték, a 60-ikat pedig el nem érték,
- feddhetlen erkölcsűek s teljesen rovatlan előéletűek,
- teljesen egészségesek,
- irni és olvasni tudnak, a magyar és német nyelvet bírják,
- az őrszervezői állásra pályázótól megkivántatik ezeken kívül még, hogy a magyar nyelvet szó és írásban tökéletesen bírja s a német nyelvben is járatos legyen.

Az őrszervező évi fizetése 300 frt, a rendőröké fejenként 240 frt, mely összeg a telepések pénztárából mindenkor havi utólagos részletekben fizetettik ki, kötelező azonban a megválasztandó rendőr az előírás tekintetében nézve előírt egyenruhát sajátjából beszerezni azzal, hogy annak összes ára havi részletekben fog fizetéséből levonatni.

Felhivatnak tehát mindazok, akik ezen állások valamelyikét elnyerni óhajtják, hogy kellően felszerelt kérvényeiket **f. évi augusztus hó 20-áig** ezen telep község jegyzői hivatalánál annál is inkább nyújtsák be, mivel a később érkezett folyamodványok figyelembe vételni nem fognak.

Kelt Tiszakálmánfalván, 1892. augusztus 3-án.

Weninger Mihály, **Takács János,**
jegyző. 3-3 albiró.

5256. szám.
kig. 1892.

Pályázati hirdetmény.

Keresztúr községében megüresedett községi segédjegyzői állás betöltésére, mely állással havonkénti előleges részletekben kiszolgáltatandó 400 frt évi fizetés van egybekötve, pályázatot hirdetek és felhívom a pályázni kívánókat, hogy szabály szerint felszerelt s nyelvismertetüket is igazoló pályázati kérvényeiket hozzám **f. évi augusztus hó 20-ig** benyújtsák.

Kulán, 1892. augusztus hó 1-én.

Dr. MOLNÁR KÁROLY,
főszolgabíró.

2-1
Zombori m. kir. folyammérnöki hivatal.

1402. szám.
1892.

Árlejtési hirdetmény.

A nagyméltóságú földmívelésügyi m. kir. miniszter ur 1892. évi július hó 22-én 31015. sz. a. kelt magas rendeletével, a batinaai kőbányával szemben, illetőleg a nagy Dugabara mentén céltzott dunai párhuzammú létesítésére szükséges 4230 m³ batinaai kőhányási kőanyag beszerzését engedélyezvén, ezen közszállítás biztosítása végett az alulírott m. kir. folyammérnöki hivatalnál **f. évi augusztus hó 29-én d. e. 10 órakor** zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

A közszállításon versenyezni óhajtók tartoznak lepecsételt ajánlataikat a szállítási feltételeknek megfelelőleg „Ajánlat közszállításra” cím alatt a kitűzött nap d. e. 10 órájáig az alulírt kir. folyammérnöki hivatalnál benyújtani és az ajánlatához a zombori m. kir. adóhivatal nyugtáját mellékelni, mely igazolja, hogy az ajánlati összegnek 5%-a mint bánatpénz a nevezett adóhivatalnál letétbe helyeztetett. Fent megjelölt határidő után, illetve fenti határozományoktól eltérőleg, avagy sürgönyileg érkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Szóban forgó az építésnek — a partszakadásokkal szembeni — helyzeti viszonyaihoz mérten, illetve szükség és rendelkezés szerint, az építmény mentén levő dunai partnál alkalmas helyeken, avagy rendelkezés szerinti egyuttal beépítés kötelezettsége mellett a batinaai bányában átadandó közszállítmányra vonatkozó műveletek, illetve feltételek az alulírott kir. folyammérnöki hivatalnál a hivatalos órákban naponta megtekinthetők.

Zombor, 1892. augusztus hó 10-én.

M. kir. folyammérnöki hivatal.

ENGEL MÓR
női- és férfi-divatáru kereskedése
ZOMBOR, (fő-utca, Lallosevits-féle házban.)

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy helyben, fő-utca. Lallosevits Jakab ur házában

női- és férfi-divatáru üzletet nyitottam.

Midőn új vállalatomhoz a n. é. közönség becses pártfogását kérem, van szerencsém női- és uri-divatecikkben:

női kelengyék, fehérneműek, angol keztyűk, selyem és fildekos harisnyák, ruha-díszek, esipkéek, szalagok, szabó-kellékek, fűzők, bőrárúk, szoba-díszek és alkalmi ajándékokban dúsan felszerelt raktáromat ajánlani.

Jó és pontos kiszolgálást és szolid árak által igyekezni fogok t. vevőim teljes bizalmát kiérdemelni.

Teljes tisztelettel

ENGEL MÓR.

3-3

Tanítói pályázat.

A bajmoki (Bács vm.) róm. kath. elemi népiskolánál egy I-ső vegyes osztályu német-magyar és egy I-ső vegyes osztályu bunyevác-magyar férfitanítói állásra pályázat hirdettetik. Javadalmazás egyenként: 450 frt készpénz évnegyedenként előre fizetve és szabad használatban lévő 30 hold (a 1200 □ öllel) földnek 7. ed része, ami az idej bérlet szerint 65 frt. Kötelességük a megválasztott tanítóknak az ismétlő iskolát is külön díjazás nélkül tanítani. Az állás szeptember 15-én elfoglalandó. A szabályszerűen felszerelt kérvények a bajmoki iskolaszékre címezve, **szeptember 1-éig** nagys. és ft. Mamuzsich Mátyás prépost-plébános és kerületi tanfelügyelő urhoz Szabadkára küldendők. — Bajmok, 1892. évi augusztus hó 7-én.

MATKOVICH BERTALAN,

2-2 plébános és iskolaszéki elnök.

Pályázat.

Rác-Militicsen egy újonnan szervezett német-magyar tannyelvű róm. kath. tanítói állásra pályázat nyitattik. Ezen állás évi jövedelme, a községi pénztárból havi előleges részletekben 400 frt és 50 frt lakpénz, esetleg szabad lakás, melyért a tanító az iskolaszék által meghatározandó osztályban tanítani és az ismétlő iskolát is köteles tartani. Az állás november hó elsején elfoglalandó. A felszerelt folyamodványok **f. évi október hó 15-ig** az esperesi hivatalhoz Doroszlóra küldendők.

Rác-Militicsen, 1892. augusztus hóban.

3-3 **Az iskolaszék.**

859. szám.
kig. 1892.

Árlejtési hirdetmény.

Rác-Militics községben a tekintetes megyei törv. bizottságnak 615/kgy. ex 1892. számú határozatával 4811 frt és 82 krajcár építési árral engedélyezett két tanterem felépítésének biztosítására alulírott község elöljárói által az árlejtés **f. évi augusztus hó 25-én délelőtt 9 órára** Rác-Militics község házához tüzetik ki, melyre vállalkozni szándékozók meghivatnak. — Az árlejtési feltételek, egy a műszaki tervezet és költségvetési előirányzat a hivatalos órákban a község jegyzői irodában megtekinthetők.

Rác-Militics, 1892. augusztus hó 12-én.

Radoychich, **Becker Károly,**
jegyző. 3-1 bíró.

1347. szám.
kig. 1892.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh megye apatini járásához tartozó Szóna községében a községi pénztárból havi utólagos részletekben fizetendő évi 400 forintnyi fizetéssel javadalmazott rendőrszervezői állásra ezen pályázat hirdettetik.

Felhivatnak folyamodók, miszerint orvosi és helyhatósági bizonyítvánnyal, valamint keresztlevéllel, vagy ezt pótló katonakönyv, vagy katonai végelbocsátó-levéllel felszerelt kérvényüket **f. évi augusztus hó 21-éig** Szóna község elöljáróságánál nyújtsák be, megjegyezvén, hogy a később beérkező folyamodványok figyelembe vételni nem fognak. A rendőrszervező felszerelvényeit a község adja, megállapított ruházatát pedig a rendőrszervező saját költségén tartozik beszerezni.

Kelt Szónán, 1892. augusztus 1-én.

Thurszky János, **Ertl János,**
jegyző. 2-1 bíró.

A bajai út végén levő **Bruck Antal-féle ház** egy vagy több évre bérbe adandó. Közlebbi értesítést e lap kiadóhivatala ad.

3-2

Községi nyomtatványokból nagy raktár.

KÖNYV- és KÖNYOMDAI INTÉZET.

BITTERMANN NÁNDOR ZOMBORBAN.

Papír és írószerek a bevásárlási áron.

Könyv-kötőmunkák elfogadtnak és a kiállítási áron szállítatnak.

A „BÁCSKA” KIADÓHIVATALA.

Községeknek egész éven át hitel.

Itt megrendelhetők:
Hírlapok. Művek. Naptárak. Táblázatok. Falragaszok. Körlevelek. Tanévigalmi meghívók. Tánceredek. Étlapok.

Itt megrendelhetők:
Váltók. Gyászlapok. Számlák. Levélfejek. Névjegyek. Eljegyzési és esketési kártyák. Síma- és dombornyomatu monogrammok.

Canonc felvétetik.

Tápay Agoston

üveg- és porcellán-kereskedésében

Zomborban,

a főtéren, a Tárcazy-féle házban

egy tanonc

azonnal felvétetik.

3-2